

Hemfirelik Örencileri için Algılanan Stres, Biyo-psiko-sosyal Cevap ve Stresle Baetme Davran?lar? Ölçekleri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemfirelik Örencileri için Algılanan Stres, Biyo-psiko-sosyal Cevap ve Stresle Baetme Davran?lar? Ölçekleri*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22904>

Özet

Bu çalışmada, hemşirelik öğrencilerinin yaşadığı **stres** düzeylerini, bu strese verdikleri **biyo-psiko-sosyal cevaplar** ve kullandıkları **baş etme davranışları** ölçmek amacıyla geliştirilmiş olan ölçeklerin Türkçe'ye uyarlanması ve psikometrik özelliklerinin incelenmesini kapsamaktadır. Uyarlama çalışması, Karaca ve arkadaşları tarafından 2015 yılında gerçekleştirilmiştir. Ölçekler seti, hemşirelik eğitiminin zorlu ortamında öğrencilerin yaşadığı algılanan stresin doğasını ve bu strese nasıl tepki verdiklerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek setinin alt boyutlarından biri olan Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Ölçeği 29 maddeden oluşmaktadır. Tüm ölçek maddeleri, '4- Benim için çok stres verici' ile '0- Benim için stres verici değil' arasında değişen beşli Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılarak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik Öğrencileri, Algılanan Stres, Biyo-psiko-sosyal Cevap, Stresle Baş Etme, Ölçek Uyarlaması, Psikometri, Güvenilirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Aysel Karaca, Nuran Yıldırım, Halil Ankaralı, Funda Açıkgöz, Duygu Akkuş.

Amaç

Ölçek setinin temel amacı, hemşirelik öğrencilerinin eğitim süreçleri boyunca karşılaştıkları akademik ve klinik stresörlere verdikleri tepkileri ve kullandıkları stratejileri kültürel olarak geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek araçları Türkçe literatürüne kazandırmaktır. Bu araçlar, öğrencilerin **ruh sağlığı** ve akademik başarıları üzerindeki stresin etkilerini araştırmada kritik öneme sahiptir.

Yapı

Bu ölçek seti, stres ve baş etme mekanizmaları üç temel psikolojik yapı üzerinden incelemektedir:

Algılanan Stres: Öğrencinin çevresel talepleri başa çıkma yeteneklerini ayan durumlar olarak öznel değerlendirmesi.

Biyo-psiko-sosyal Cevap: Stresin fizyolojik, psikolojik ve sosyal alanlarda ortaya çıkan tepkileri.

Stresle Baş Etme Davranışları: Stresle başa çıkmak için bilinçli olarak kullanılan bilişsel ve davranışsal çabalar.

Bu üç yapı, hemşirelik öğrencilerinin stres deneyimlerini bütüncül bir bakışla analiz etmeye olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeklerin yapı geçerliğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen analizler, faktör analizine uygunluğu destekleyen güçlü istatistiksel kanıtlar sunmuştur.

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Değerleri:

Algılanan Stres Ölçeği: 0.94

Biyo-psiko-sosyal Cevap Ölçeği: 0.93

Stresle Baş Etme Davranışları Ölçeği: 0.87

Bu değerlerin tamamı (0.80 üzeri), örneklem büyüklüğünün ve verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun olduğunu göstermektedir.

Bartlett Testi: Algılanan Stres, Biyo-psiko-sosyal Cevap ve Stresle Baş Etme Davranışları ölçeklerinin Bartlett testi sonuçları anlamlı bulunmuştur (ki-kare değerleri anlamlı), bu da değişkenler arasında faktörelendirilmeye uygun korelasyonların varlığını teyit etmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeklerin iç tutarlılığını değerlendirmek için **Cronbach's Alpha** katsayısı kullanılmıştır.

Algılanan Stres ve Biyo-psiko-sosyal Cevap Ölçekleri: Bu ölçeklerin Cronbach's alfa güvenirlik katsayıları 0.67 ile 0.93 arasında yüksek bir aralıkta değerler almıştır. Bu sonuçlar, bu alt ölçeklerin genel olarak kabul edilebilir ve güçlü bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Stresle Baş Etme Davranışları Ölçeği: Bu ölçeğin iki alt boyutunun Cronbach's alfa katsayıları 0.04-0.40 gibi oldukça düşük bir aralıkta bulunmuştur. Yazarlar, bu düşük değerlerin, ilgili alt boyutların Türkçe popülasyonunda zayıf iç tutarlılığa sahip olduğunu veya kültürel farklılıklar nedeniyle orijinal yapıların tam olarak yansıtılmadığını işaret ettiğini belirtmiştir. Bu bulgu, bu özel alt boyutların kullanımında dikkatli olunması gerektiğini göstermektedir.

Faktör Analizi

Uyarılma çalışması kapsamında gerçekleştirilen temel bileşenler analizi, hemşirelik öğrencilerinin stres deneyimlerini ölçen yapıların faktöriyel geçerliğini incelemiştir. Yüksek **Kaiser-Meyer-Olkin** (KMO) değerleri, veri setinin çoklu doğrusal regresyon için uygun olduğunu ve ortak faktörlerin varlığını güçlü bir şekilde desteklemektedir. Analiz sonuçları, ölçeklerin orijinal

yapılarına benzer şekilde ayrı bir alt boyutlara sahip olduğunu göstermiştir, ancak Stresle Baş Etme Davranışları ölçeğinin alt boyutlarının iç tutarlılık sorunları, faktör yapısının tam olarak kültüre uyum sağlayamaması olabileceğine dair bir uyarı sunmaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarılama

Format: Çok boyutlu, öz bildirim ölçeği seti.

Maddelerin Sayısı: Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Ölçeği 29 maddeden oluşmaktadır.

Mevcut Diller: Türkçe.

Hedef Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri.

Yaş Grubu: Genç yetişkinlik dönemi (Genellikle 18-25 yaş arası üniversite öğrencileri).

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki hemşirelik fakültesi öğrencileri.

Test Metodolojisi: Beşli Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır (0'dan 4'e kadar puanlama). Yüksek puanlar ilgili yapıda (stres, cevap veya baş etme davranışları) daha yüksek bir düzeyi işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik, Üniversite Öğrencileri, Psikometrik Özellikler, İç Tutarlılık, Yapı Geçerliliği, Likert Ölçeği, KMO.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Aysel Karaca

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresi: ayselkaraca@yahoo.com

Yayın Adresi: Sağlanan kaynakta mevcut değildir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek setinin Türkçe uyarlaması 2015 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin akademik veya ticari

kullanım için izin ve ücret bilgileri, sorumlu yazar Aysel Karaca ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir.

Kaynaklar

Karaca, A., Yıldırım, N., Ankaralı, H., Açıkgöz, F., ve Akkuş, D. (2015). Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres, Biyo-psiko-sosyal Cevap ve Stresle Başetme Davranışları Ölçeklerinin Türkçe'ye uyarlanması. *Journal of Psychiatric Nursing/Psikiyatri Hemşireleri Dergisi*, 6(1), 15-25.

Orijinal makalenin PDF dosyası buradan indirilebilir: [hemsirelik-ogrencileri-icin-algılanan-stres-biyo-psiko-sosyal-cevap-ve-stresle-basetme-davranislari.pdf](#)

Hemşirelik Öğrencileri İçin Algılanan Stres, Biyo-psiko-sosyal Cevap ve Stresle Başetme Davranışları Ölçekleri Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Hemşirelik Öğrencileri için Algılanan Stres Ölçeği 29 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin değerlendirilmesinde; '4- Benim için çok stres verici, 3, 2, 1, 0- Benim için stres verici değil' olmak üzere beşli likert tipi değerlendirme kullanılmaktadır.